

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง การสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองตามแนวการสอนแบบโฟนิกส์เพื่อพัฒนาความพร้อมทางภาษาไทยของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลบ้านปลาขาว อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้ วัตถุประสงค์เพื่อสร้างแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโฟนิกส์สำหรับนักเรียนโรงเรียนอนุบาลบ้านปลาขาว และเปรียบเทียบความพร้อมทางภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองของเด็กนักเรียนโรงเรียนอนุบาลบ้านปลาขาวที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโฟนิกส์ โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลบ้านปลาขาว อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ที่เรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 8 คน เก็บรวบรวมโดยใช้แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโฟนิกส์ ชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยวันลอยกระทง หน่วยเข้าสู่ฤดูหนาว หน่วยสุนัขที่ดี และหน่วยเด็กไทยมารยาทดี และแบบทดสอบความพร้อมทางภาษาไทย ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ และเสนอข้อมูลผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโฟนิกส์ในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการศึกษา

1. ผลการสร้างแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโฟนิกส์ นั้นผู้ศึกษาได้แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโฟนิกส์ จำนวน 4 หน่วย คือ 1.) หน่วยวันลอยกระทง มีเนื้อหาเรื่อง ความเป็นมาของวันลอยกระทง ความสำคัญของวันลอยกระทง ประโยชน์และโทษของวันลอยกระทง การทำกระทง กิจกรรมที่ปฏิบัติในวันลอยกระทง และเสียงโฟนิกส์อักษรกลาง ก /k/ จ /c/ ด /d/ ต /t/ บ /b/ ป /p/ อ /ʔ/ ซึ่งเมื่อนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการออกเสียงโฟนิกส์อักษรกลางแล้วปรากฏว่า นักเรียนทุกคนสามารถปฏิบัติได้ 2.) หน่วยเข้าสู่ฤดูหนาว มีเนื้อหาเรื่อง แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับฤดูหนาว การดูแลสุขภาพตนเองและแต่งกายเหมาะสมกับฤดูหนาว ผักและผลไม้ที่มีในฤดูหนาว วิธีการป้องกันตนเองไม่ให้เจ็บป่วย ประโยชน์และโทษของฤดูหนาว และเสียงโฟนิกส์อักษรสูง ข /kh/ ฉ /ch/ ถ /th/ ผ /ph/ ฟ /f/ ส /s/ ห /h/ ซึ่ง

เมื่อนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการออกเสียงโฟนิกส์อักษรสูงแล้วปรากฏว่า นักเรียนทุกคนสามารถปฏิบัติได้ 3.) หน่วยสุณิสัยที่ดี มีเนื้อหาเรื่อง การระมัดระวังอันตรายและดูแลรักษาความปลอดภัยให้ตนเอง ความไม่ประมาท การใช้ถนน สิ่งของเครื่องใช้ที่มีอันตราย การใช้ยาอย่างปลอดภัย และเสียง โฟนิกส์อักษรต่ำ ก /g/ ช/ch/ ท /th/ พ /p/ ซึ่งเมื่อนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการออกเสียง โฟนิกส์อักษรต่ำแล้วปรากฏว่า นักเรียนทุกคนสามารถปฏิบัติได้ 4.) หน่วยเด็กไทยมารยาทดี มีเนื้อหาเรื่อง ความมีเมตตา กรุณา ความมีสัมมาคารวะ ความภูมิใจในตนเอง การชื่นชม ยินดีกับผู้อื่น การทำความดี และเสียงโฟนิกส์อักษรต่ำ ง /ng/ น /n/ ย /j/ ร /r/ ล /l/ ว /w/ ม /m/ ซึ่งเมื่อนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการออกเสียงโฟนิกส์อักษรต่ำแล้วปรากฏว่า นักเรียนทุกคนสามารถปฏิบัติได้

2. ผลการเปรียบเทียบความพร้อมทางภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโฟนิกส์พบว่า เด็กนักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวโฟนิกส์ มีความพร้อมทางภาษาไทยด้านความสามารถในการจำแนกภาพความสามารถในการจำแนกเสียง ความสามารถในการรู้คำศัพท์ ความเข้าใจในการฟัง ความสามารถในการใช้สายตา และกล้ามเนื้อมือให้สัมพันธ์กัน สูงกว่าก่อนการทดลอง แต่ความสามารถในการรู้ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์ นั้นเท่าเดิม

และสรุปได้ว่า เด็กนักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวโฟนิกส์เพื่อพัฒนาความพร้อมทางภาษาไทย มีความพร้อมทางภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังการทดลองเด็กนักเรียนมีคะแนนความพร้อมทางภาษาไทยสูงกว่าก่อนการทดลอง

อภิปรายผล

ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโฟนิกส์ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความพร้อมทางภาษาไทยของนักเรียนที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาที่สองได้ โดยมีประเด็นอภิปรายดังนี้

1. แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโฟนิกส์ชุดนี้ ได้สร้างโดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบโฟนิกส์ จากการศึกษาพบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบโฟนิกส์นั้นมีน้อย และส่วนมากจะเป็นงานวิจัยที่กล่าวถึงวิธีการออกเสียงโฟนิกส์ภาษาอังกฤษ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้สร้างแผนการจัดประสบการณ์โดยการทำงานวิจัยการออกเสียงโฟนิกส์ภาษาอังกฤษมาปรับร่วมกับชุดแก้ไขการอ่านและการเขียน ชุดที่ 20 ของ ผดุง อารยะวิญญู

(2545 ช.) ซึ่งในการจัดทำได้มีการวางแผน บูรณาการกับกิจกรรมต่างๆ อาทิ กิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมกลางแจ้ง

2. ในการจัดประสบการณ์แนวการสอนแบบโฟนิกส์ ให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกพูดสนทนากับเพื่อนและครู จากการซักถาม การเล่าเรื่อง และการร้องเพลง โดยครูจะเปิดโอกาสให้นักเรียนพูดเพื่อเป็นการฝึกทักษะทางการใช้ภาษาของนักเรียน ดังที่ ทองนวล ภูประเสริฐ (2537, หน้า 14) กล่าวว่า การพัฒนาการพูดของเด็กต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้พูด โดยผู้ใหญ่ต้องสนใจฟัง กระตุ้นซักถามให้เด็กพูด การฝึกพูดบ่อยๆ ผู้พูดจะสะสมความเข้าใจภาษาแบบซึมซับไปทีละน้อย จนเกิดความพร้อม เช่นเดียวกันกับการให้นักเรียนทุกคนฝึกออกเสียงโฟนิกส์ทีละตัว ก็เป็นการฝึกทักษะทางภาษาซ้ำๆ และบ่อยๆ จนเกิดความชำนาญ (หน่วยศึกษานิเทศ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534 หน้า 106) การที่ครูให้นักเรียนฝึกออกเสียงทีละคน ก็จะทำให้ครูทราบว่านักเรียนบางคนมีปัญหาในการออกเสียง /s/ /f/ /ch/ /r/ ครูจึงต้องหาสาเหตุของการออกเสียงไม่ได้ของนักเรียนว่าเกิดมาจากสาเหตุใด เช่น เกิดจากความเคยชินในการใช้ภาษาเฝ้าของตนเอง (แก้วตา ยศอิ, 2536, หน้า 11) หรือเกิดจากปัญหาทางกายภาพ ซึ่งพบว่านักเรียนที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองจะมีปัญหาการออกเสียง /r/ เป็น /l/ เพราะความเคยชินของภาษาเฝ้าของตนเอง ส่วนเสียง /s/ /f/ /ch/ เป็นการบกร่องทางกายภาพ เมื่อนักเรียนไม่มีฟันซี่หน้าก็จะออกเสียง /s/ /f/ /ch/ ไม่ชัด ครูต้องแก้ปัญหาด้วยการให้นักเรียนฝึกออกเสียงมากขึ้น จนนักเรียนเกิดความเคยชินแล้วปฏิบัติได้ การสอนที่เน้นถึงความสัมพันธ์ของเสียงและตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ของเสียง ซึ่งมีหน่วยเสียงย่อยต่างๆ กัน เมื่อผู้เรียนได้รับการสอนให้เรียนรู้การใช้ความรู้เกี่ยวกับเสียงของพยัญชนะเหล่านั้นก็จะสามารถอ่านออกเสียงคำต่างๆ ได้ง่ายขึ้น (Hughes, 1972) ซึ่งสอดคล้องกับMorosion (1968) ที่กล่าวถึงโฟนิกส์ว่าเป็นกิจกรรมการสอนที่ฝึกฝนให้นักเรียนได้วิเคราะห์เสียงและรู้คำศัพท์ ทำให้ผู้เรียนสามารถสรุปกฎเกณฑ์และนำไปใช้เมื่อนักเรียนพบคำที่มีความคล้ายกัน และWeaver (1994) ที่กล่าวถึงวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ว่าเป็นวิธีการสอนที่สามารถช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านออกเสียงและสะกดคำ Lapp & Flood (1992) ได้ให้คำแนะนำในการนำเสนอวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ไว้ว่า เสียงที่มีมากในการพูดคือ เสียงพยัญชนะ ดังนั้นจึงเป็นส่วนที่นำเสนอก่อนเป็นอันดับแรกตามหลักการสอนแบบโฟนิกส์ ได้แก่ เริ่มต้นด้วยพยัญชนะที่มีลักษณะการเขียนและเสียงที่คล้ายกัน (s,m,p) ไม่ควรสอนพยัญชนะที่คล้ายกันพร้อมกันในครั้งเดียว เพราะจะทำให้เกิดความสับสน (b,d,p,m,n) ควรสอนพยัญชนะที่มีเสียงไม่ชัดเจนในตอนท้าย (c,g,h,w) เริ่มต้นด้วยการสอนพยัญชนะต้น สอนเสียงเดี่ยวก่อนเสียงพยัญชนะคู่ (sh,ch,th,ph) สอนพยัญชนะคู่พยัญชนะประสม (bl,fr,str,sl) การสอนแบบโฟนิกส์ควรเริ่มจาก

กิจกรรมที่ทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในการฟัง นักเรียนได้ฝึกการฟังและการแยกแยะความแตกต่างของเสียงต่างๆ การฝึกลักษณะนี้ควรทำโดยอาศัยบริบท นักเรียนจะไม่ได้ประโยชน์เลยถ้าได้รับการฝึกจากเสียงที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นจึงควรฝึกด้วยการใช้บริบทหรือฝึกเป็นคำนั่นเอง การฝึกออกเสียงโฟนิคส์จึงเริ่มจากเสียง ก /k/ ไก่ กา แก้ว กิน กบ กระเป๋า กระทง เสียง จ /c/ จาน แจกัน จันทร จิงโจ้ จักรยาน เสียง ด /d/ ดินสอ ดาว ด้าย ดอกไม้ ดิน เสียง ต /t/ ต้นไม้ เต่า ตะปู ตำรวจ โต๊ะ เสียง บ /b/ ใบไม้ บ่อ บ้าน บอล บัว เสียง ป /p/ ปลา ปี่ ปู เป็ด ปากกา เสียง อ /ʔ/ อ่าง อาหาร ไอศกรีม อุ่น โอง เสียง ข /kh/ ไข่ ขวด ข้าว เข็ม ขา เสียง ฉ /ch/ ฉิ่ง ฉมวก ฉิดยา ฉลาม เสียง ถ /th/ ถู ถ้วย ถั่ว ถัง ถูเท้า เสียง ผ /ph/ ผึ้ง ผีเสื้อ ผ้า ไข่ ผลไม้ เสียง ฝ /f/ ฝน ฟา ฟาชี ฟรัง ไฟ เสียง ส /s/ สิงโต สบู่ เสื้อ ส้อม เสียง ห /h/ หีบ เห็ด หุ่นยนต์ หาง หู เสียง ค /kh/ ค้อน คอ คาง คิ้ว คิม เสียง ช /ch/ ช้าง ชาม ชบา ชิงช้า เสียง ท /th/ ทหาร เทียน ทะเล เท้า เสียง พ /ph/ พาน พัดลม แพะ เพื่อน แพ เสียง ง /ng/ งู งา งวง เงาะ เงิน เจือก เสียง น /n/ หนู นัว นาฬิกา นก เสียง ย /j/ ยักษ์ ยัม ยางลบ ยุง ยีราฟ เสียง ร /r/ เรือ รองเท้า ร้องเพลง ร่ม รถไฟ เสียง ล /l/ ลิง โลมา เลื่อย ลา เล็บ เสียง ว /w/ แหวน วิทย์ แวนดา วัว วัดเสียง ม /m/ แมว มะม่วง มือ ไม้กวาด มด

นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้ใช้รูปภาพประกอบการฝึก ซึ่งเป็นรูปภาพการ์ตูนจึงสามารถดึงดูดให้ผู้เรียนสนใจ มีความกระตือรือร้นในการเรียนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการทบทวนคำเดิมที่เรียนผ่านไปแล้วก่อนขึ้นคำใหม่นั้นเป็นการช่วยเน้นย้ำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะได้ดียิ่งขึ้น

3. คะแนนความสามารถจากการวัดพัฒนาการทั้ง 6 ด้าน ของนักเรียน หลังจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนว โฟนิคส์ พบว่า คะแนนความสามารถในการจำแนกภาพโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ความสามารถในการจำแนกเสียงโดยเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 ความสามารถในการรู้คำศัพท์โดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ความเข้าใจในการฟังโดยเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 ความสามารถในการใช้สายตาและกล้ามเนื้อมือให้สัมพันธ์กันโดยเฉลี่ยเท่ากับ 1.37 และความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์โดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 สรุปได้ว่าผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามแนวการสอนแบบโฟนิคส์เพื่อพัฒนาความพร้อมทางภาษาไทยนั้น มีพัฒนาการทางด้านต่างๆ ดีขึ้น ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าวิธีการสอนแบบ โฟนิคส์ที่มีภาพประกอบช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เสียงของคำศัพท์ กล่าวคือ เมื่อผู้เรียนออกเสียงๆ หนึ่งไปแล้ว ผู้เรียนก็จะจำเสียงนั้นจากรูปภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดการวิเคราะห์สังเกต รู้จักจำแนก ง่ายต่อการเข้าใจ ยกเว้นแต่เพียงความสามารถในการใช้สายตาและกล้ามเนื้อมือให้สัมพันธ์กันเท่านั้นที่คะแนนเฉลี่ยได้น้อย ที่เป็นทักษะทางกล้ามเนื้อมือ เด็กในวัยนี้พัฒนาการทางด้านกล้ามเนื้อยังไม่แข็งแรงนัก ซึ่งผู้สอนคงต้องหาทางช่วยเหลือในลำดับต่อไป

ดังนั้นโดยสรุปแล้ว ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโฟนิกส์ สามารถพัฒนาความพร้อมทางภาษาไทยของนักเรียนดีขึ้นได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน

1. ควรจัดประสบการณ์ตามแนวโฟนิกส์เพื่อพัฒนาความพร้อมทางภาษาไทยโดยใช้กิจกรรมมากกว่า 1 กิจกรรม
2. ควรมีการปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวโฟนิกส์ ให้เรียงลำดับเนื้อหา และใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย ไม่วกวน และกำกวม

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวโฟนิกส์ ในระดับช่วงชั้นที่ 1
2. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้แนวการสอนแบบโฟนิกส์โดยใช้ระยะเวลาในการสอนตลอดภาคเรียน
3. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้แนวการสอนแบบโฟนิกส์ทางด้านสระ ตัวสะกด และการผสมคำ